

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašiny a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce, v právní věci žalobce: **P. B.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Praha 10, Sevastopolská 378/16, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, P. O. Box 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 12. 2016, č. j. 42 Az 42/2016 – 37,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **8 228 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení nese stát.

Odůvodnění

Rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 10. 2016, č. j. OAM-157/LE-LE05-LE05-PS-2016, Ev.č. L010379 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), rozhodnuto o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců s tím, že doba trvání zajištění byla stanovena do 13. 2. 2017. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 6. 12. 2016, č. j. 42 Az 42/2016-37 (dále „napadený rozsudek“), zamítl.

Krajský soud se v napadeném rozsudku primárně věnoval hlavnímu žalobnímu bodu, totiž otázce naplnění důvodu pro zajištění cizince podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Žalobce v kontextu znění citovaného ustanovení namítal nemožnost jeho aplikace za situace, kdy o azyl podal žádost i s jinými cíly než mařit výkon hrozícího vyhoštění. Namítl, že pokud by sledoval jen tento cíl, byl by dán důvod zamítnout žádost postupem podle § 16 odst. 1 písm. h) téhož zákona. Tím, že žalovaný tento postup neuplatnil, nelze tvrdit, že jediným důvodem podání žádosti mělo být maření výkonu správního vyhoštění.

Krajský soud na úvod zdůraznil, že ustanovení § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu je definováno podmínkou, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. Z uvedeného však naopak nevyplývá, že pokud žadatel uvede i jiný důvod, nemůže již být zajištěn podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Krajský soud zdůraznil, že je nutno odlišovat zjevnou nedůvodnost žádosti a účelovost žádosti o mezinárodní ochranu. I žádost o mezinárodní ochranu, kterou nelze vyhodnotit jako zjevně nedůvodnou ve smyslu § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu, může být žádostí účelovou, která odůvodňuje případné zajištění cizince dle § 46a odst. 1 písm. e) citovaného zákona. Doplnil, že je naopak velmi pravděpodobné, že cizinec, který se bude snažit prostřednictvím účelově podané žádosti o mezinárodní ochranu vyhnout (zde) hrozícímu vyhoštění, bude do své žádosti uvádět i (pověšinou zcela obecné) azylově relevantní důvody. Na uvedeném základě krajský soud poznamenal, že žalovaný vyšel z relevantních skutkových zjištění a vyložil, co jej vedlo k závěru, že žádost byla podána ryze účelově [po několikaletém nelegálním pobytu žalobce, tedy až v okamžiku jeho zajištění podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), kdy již hrozila realizace správního vyhoštění, resp. soudem uloženého trestu vyhoštění. V řízení o zajištění podle zákona o pobytu cizinců přitom žalobce uvedl jako jedinou překážku vycestování to, že na území ČR má přítelkyni a na Ukrajině nemá žádné zázemí]. Krajský soud se proto ztotožnil s hodnocením žalovaného o účelovosti žádosti žalobce.

Dále krajský soud posoudil námitku, zda je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve vztahu k závěrům o nemožnosti aplikace zvláštních opatření, uvedených v § 47 zákona o azylu. Námitku shledal nedůvodnou s odkazem na stranu 4 napadeného rozhodnutí, kde se žalovaný danou problematikou dostatečně zabýval. Z hlediska věcné správnosti posouzení možnosti aplikace citovaného ustanovení dodal, že žalovaný zcela legitimně konkludentně vycházel ze skutečnosti, že pokud žalobce nerespektoval své zákonné povinnosti v minulosti při pobytu na území České republiky, nebude s velkou pravděpodobností respektovat ani zvláštní opatření případně uložená v souladu s § 47 zákona o azylu, a proto je uložení těchto zvláštních opatření možno považovat za neúčinné. K rozsudku zdejšího soudu (ze dne 30. 9. 2014, č. j. 9 Azs 192/2014 – 29), na který žalovaný odkázal ve svém rozhodnutí, poznamenal, že se sice týká zajištění cizince podle zákona o pobytu cizinců, avšak jeho závěry lze využít rovněž při hodnocení možnosti uplatnění zvláštních patření i podle zákona o azylu. Žalovaný přitom poukázal na skutečnosti, které podle jeho názoru zpochybňují závěr, že žalobce při využití zvláštních opatření bude se správním orgánem v řízení o azylu řádně spolupracovat a případně bude respektovat důsledky negativního rozhodnutí ve věci.

pokračování

Rovněž poslední žalobní bod – zásah zajištění do rodinného života žalobce – posuzoval krajský soud nejprve z hlediska nepřezkoumatelnosti. Tvrzení žalobce, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí s touto otázkou nevypořádal, krajský soud oponoval názorem, že z žádného právního předpisu ani judikatury nelze dovodit, že by žalovaný takovou povinnost měl při rozhodování o zajištění cizince dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu za situace, kdy cizinec takovou námitku neuplatnil před vydáním daného rozhodnutí. Požadavek nelze dovodit ani z žalobou citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2015, č. j. 1 Azs 20/2015 – 45. Nevypořádání předmětné námítky proto nezakládá důvod nepřezkoumatelnosti rozhodnutí. Z hlediska věcného posouzení zásahu zajištění do rodinného života krajský soud dodal, že žalobcem deklarovaný vztah s přítelkyní měl trvat asi šest let, tedy již v době, kdy žalobce na území ČR vědomě pobýval ilegálně. Žalobce si tedy budoval svůj rodinný život s vědomím, že dříve nebo později bude muset z ČR vycestovat. Z žádosti a vyjádření žalobce pak vyplývá, že jeho přítelkyně je občanka Ukrajiny, a že v případě vycestování by mohl bydlet na Ukrajině u jejích rodičů. Krajský soud proto uzavřel, že k nepřiměřenému zásahu do rodinného a soukromého života žalobce nedošlo. Z uvedených důvodů žalobu zamítl.

Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). Byť to explicitně neuvedl, argumentoval ovšem také důvodem dle písm. d) citovaného ustanovení, a to jinou vadou řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí.

Úvodem namítl nesprávné posouzení podmínek zajištění ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Opětovně zdůraznil, že uvedené ustanovení lze aplikovat tehdy, byla-li žádost o mezinárodní ochranu podána jen a pouze s cílem zmařit nebo oddálit výkon správního vyhoštění. Poukázal přitom na čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „Směrnice“), s tím, že zajištění žadatelů by mělo být možné jen ve výjimečných případech. Za situace, kdy je žádost podána nejen s cílem zmařit vyhoštění, ale např. i *„s cílem skutečně získat mezinárodní ochranu na území České republiky (a to třeba i s nereálnými představami neodpovídajícími podmínkám stanoveným v zákonu o azylu), tato možnost nepřipadá v úvahu“*. Účelem ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *„zjevně není to, aby byli zajištěni žadatelé, kteří sice podali žádost o mezinárodní ochranu mimo jiné za účelem znemožnění správního vyhoštění, ovšem touto žádostí sledují i jiné cíle, tedy především doufají v udělení mezinárodní ochrany“*. Žalovaný i krajský soud se proto dle stěžovatele musí zabývat otázkou, zda žadatel neměl k podání žádosti i jiné důvody než maření vyhoštění.

Pro případ, že by Nejvyšší správní soud na tuto argumentaci přistoupil, pak stěžovatel doplnil, že existenci jiných důvodů pro podání žádosti lze dovodit již z toho, že pokud by tomu tak nebylo, bylo by možné jeho žádost zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu. Přitom sám žalovaný na straně 4 napadeného rozhodnutí uvedl, že posledně citované ustanovení nebude aplikováno z důvodu, že stěžovatel uvedl i jiné důvody než pouhou snahu zmařit správní vyhoštění. Výklad zastávaný žalovaným by podle stěžovatele vedl k nepřipustnému rozšíření na všechny případy, kdy zajištění

žadatelé potenciálně požádali o mezinárodní ochranu mimo jiné také s cílem znemožnění správního vyhoštění. Zajišťovány by tak byly „*zcela všechny osoby umístěné v zařízení pro zajištění cizinců, které požádaly o mezinárodní ochranu, což je zcela v rozporu se základními zásadami Směrnice*“. Vzhledem k tomu, že stěžovatel pochází z Ukrajiny, která je ve složité politické situaci, nelze v žádném případě apriorně vyloučit to, že stěžovatel má jistou naději na udělení přinejmenším doplňkové ochrany. „*Vše nasvědčuje tomu, že by zde [území ČR] dále rád pobýval, a to na základě jakéhokoliv právního titulu, tedy zcela jistě i statusu poživatele mezinárodní nebo doplňkové ochrany. [...] nelze se domnívat, že by svoji žádost o mezinárodní ochranu nemyslel vážně a o mezinárodní ochranu by ve skutečnosti nestál*“.

Následujícím okruhem námitek stěžovatel směřoval proti nesprávnému a nedostatečnému posouzení aplikovatelnosti zvláštních opatření podle ustanovení § 47 zákona o azylu. V této souvislosti zopakoval, že není migrantem pouze směřujícím přes ČR do jiného státu, nýbrž je osobou, která „*na území ČR pobývala, a to nikoliv krátkou dobu a také zcela legálně*“. Navíc zde pobývá jeho dlouholetá partnerka, se kterou sdílí stálou adresu a společnou domácnost. Nelze proto z ničeho dovozovat, že by stěžovatel nesetřval na dané adrese a se žalovaným nespolupracoval. Vyjádřil rovněž nesouhlas s názorem krajského soudu o aplikovatelnosti rozsudku zdejšího soudu č. j. 9 Azs 192/2014 – 29 i pro případ zajištění podle ustanovení § 46a zákona o azylu. Zdůraznil, že oproti vyhošťovanému cizinci je v zájmu žadatele o mezinárodní ochranu řádně spolupracovat se správními orgány.

Poslední kasační námitkou stěžovatel rozporoval závěry krajského soudu v otázce zásahu zajištění do jeho rodinného a soukromého života. Namítl, že mělo být analogicky uplatněno ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců a dodal, že Nejvyšší správní soud opakovaně přezkoumává míru zásahu rozhodnutí o zajištění podle zákona o azylu do soukromého života žadatelů o mezinárodní ochranu a předmětné námitky neodmítá jako irelevantní. Odkázal přitom opět na rozsudek zdejšího soudu č. j. 1 Azs 20/2015 – 45. Stěžovatel setřval na názoru, že žalovaný byl povinen při svém rozhodování míru zásahu do rodinného a soukromého života stěžovatele zvážit, a jestliže tak neučinil, zatížil své rozhodnutí zásadní vadou nepřezkoumatelnosti. Jelikož krajský soud pro tuto vadu napadené rozhodnutí nezrušil, zatížil také napadený rozsudek vadou nezákonnosti. K samotnému posouzení dopadu napadeného rozhodnutí do soukromého života stěžovatele, které ve svém rozsudku „*namísto žalovaného provedl krajský soud*“, se stěžovatel nijak nevyjádřil, jelikož to s ohledem na stádium řízení považoval za zcela irelevantní. Stěžovatel z uvedených důvodů navrhl zrušit jak napadený rozsudek, tak i napadené rozhodnutí.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na samotnou žádost o mezinárodní ochranu, výpověď stěžovatele ve správním řízení a své vyjádření k žalobě. Uvedl, že účelovost jednání stěžovatele dostatečně odůvodnil na straně 3 a 4 napadeného rozhodnutí a dále v písemném vyjádření k žalobě. Totéž poznamenal k námitce stěžovatele, týkající se neuplatnění § 16 odst. 1 písm. h) zákona o azylu na jím podanou žádost (strana 4 a 5 napadeného rozhodnutí). K otázce (ne)možnosti uložení mírnějších opatření podle § 47 zákona o azylu poukázal na skutkové okolnosti projednávaného případu, respektive dosavadní chování stěžovatele, z něhož vyplývá stěžovatelova neúcta a nerespektování právního řádu ČR. Nedává tak dostatečnou záruku, že by v průběhu azylového řízení s příslušnými orgány ČR spolupracoval a případně se podrobil i

pokračování

následným dopadům negativního rozhodnutí o jeho azylové žádosti. Proto žalovaný na stranách 3 – 4 napadeného rozhodnutí možnost užití zvláštních opatření vyloučil. Vyjádřil také přesvědčení, že v případě stěžovatele došlo ke kumulativnímu naplnění všech tří podmínek ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Navrhl proto kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku splnění podmínek řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s.

Stěžovatel uvedl, že rozsudek krajského soudu napadá z kasačních důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., nicméně jednotlivé námitky pod uvedené důvody nepodřadil a z obsahu kasační stížnosti ani nevyplývá, co vlastně krajskému soudu vytýká. Kasační stížnost je totiž tvořena argumentací, kterou stěžovatel předestřel již ve správní žalobě, a na níž krajský soud detailním způsobem reagoval. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu pokládá za vhodné zdůraznit, že kasační stížnost je mimořádný opravný prostředek proti pravomocným rozhodnutím krajských soudů, přičemž úkolem stěžovatele je v souladu s dispoziční zásadou, ovládající řízení před správními soudy, specifikovat a vymezit jednotlivá skutková a právní tvrzení, z nichž je dovozována nezákonnost napadeného soudního rozhodnutí [k problematice žalobních (kasačních) bodů lze odkázat například na podrobný výklad v rozsudku rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58, přístupný společně s dalšími rozhodnutími zdejšího soudu na www.nssoud.cz]. Samozřejmě stěžovateli nic nebrání zopakovat žalobní argumentaci v případech, kdy jí krajský soud dostatečně nevypořádal, popřípadě není-li stěžovatel s jejím skutkovým či právním posouzením spokojen, vždy by však mělo být z obsahu kasační stížnosti zřejmé, které závěry krajského soudu pokládá stěžovatel za nedostatečné, respektive nesprávné. Neobsahuje-li kasační stížnost takovou argumentaci, může se Nejvyšší správní soud zabývat posouzením zákonnosti rozsudku krajského soudu jen v obecné rovině. V opačném případě by totiž popřel dispoziční zásadu a za stěžovatele by v podstatě domýšlel, v čem má být napadené soudní rozhodnutí nesprávné. Uvedený názor podporuje dřívější judikatura Nejvyššího správního soudu, podle níž platí, že „[s]těžovatel je povinen jím spatřované důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí krajského soudu v kasační stížnosti explicitně uvést a vymezit tak rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí Nejvyšším správním soudem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2007, č. j. 8 Afs 55/2005 – 74, www.nssoud.cz). Uvedení konkrétních stížných námitek přitom nelze nahradit zopakováním námitek uplatněných v odvolání nebo v žalobě, neboť odvolací a žalobní námitky směřovaly proti jiným rozhodnutím, než je rozhodnutí přezkoumávané Nejvyšším správním soudem“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2007, č. j. 8 Afs 106/2006 – 5).

Shora uvedené závěry přesně dopadají na nyní posuzovanou věc, neboť stěžovatel fakticky pouze zopakoval žalobní námitky týkající se podmínek aplikace ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, důvodů stěžovatele pro podání žádosti o mezinárodní ochranu, posouzení aplikovatelnosti zvláštních opatření ve smyslu § 47 téhož zákona i otázky zásahu zajištění do soukromého a rodinného života stěžovatele. Nejvyšší správní soud k výše uvedené argumentaci dodává, že nejde pouze o převzetí věcných argumentů

obsažených v žalobě, ale přímo o doslovné uplatnění žalobní argumentace. Na tuto argumentaci však krajský soud srozumitelně a podrobně odpověděl již v napadeném rozsudku a vystavěl vůči ní vlastní logický argumentační závěr, v němž se zabýval skutkovými i právními aspekty projednávané věci. Jestliže se stěžovatel proti této argumentaci nikterak nevymezuje nad rámec vyjádření zcela obecného subjektivního nesouhlasu s argumenty krajského soudu, nemá Nejvyšší správní soud jinou možnost, než se takovým tvrzením stěžovatele nezabývat.

Samozřejmě existují také kasační důvody, k nimž je Nejvyšší správní soud nucen přihlížet z úřední povinnosti i v případě, kdy argumentace stěžovatele kvalitu požadovanou pro věcný přezkum postrádá. V daném případě přichází v úvahu námitka nezákonnosti rozsudku krajského soudu v důsledku toho, že krajský soud nezodpověděl námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, spočívající v tom, že žalovaný nezvážil míru zásahu do rodinného a soukromého života stěžovatele. Nejvyšší správní soud ovšem ani zde nepřehlédl, že krajský soud se této problematice důkladně věnoval na str. 7 – 8 rozsudku, kde vypořádal argumentaci stěžovatele věcně, s důrazem na to, že tvrzený vztah stěžovatel budoval již v době, kdy pobýval v České republice ilegálně, tedy s vědomím, že území bude muset jednou opustit. Krajský soud nepřehlédl ani konkrétní podmínky, za kterých by stěžovatel mohl se svou družkou žít na Ukrajině. Proti této argumentaci krajského soudu stěžovatel v kasační stížnosti již žádné nové argumenty neuvádí. Tato námitka tedy není důvodná.

S výjimkou tvrzení o existenci důvodu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., které však není důvodné, kasační stížnost neobsahovala žádnou relevantní argumentaci vůči závěrům krajského soudu, proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo procesně úspěšnému žalovanému, kterému však nevznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků.

Stěžovateli byl výrokem I. usnesení krajského soudu ze dne 8. 11. 2016, č. j. 42 Az 42/2016 – 14, ustanoven zástupcem Mgr. Jindřich Lechovský. Jmenovaný zástupce stěžovatele vyčíslil svou odměnu za řízení o kasační stížnosti částkou 8 228 Kč, a to za dva úkony právní služby, spočívající v sepsu kasační stížnosti a v (další) poradě ve věci přesahující hodinu (advokát doložil konání porady dne 17. 1. 2017 od 13:10 do 14:20 hodin), a to dle § 11 odst. 1 písm. d) a dle § 11 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), ve výši 2 x 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani ve výši 21% podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí priznanou částku ve výši 8228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z

pokračování

úctu Nejvyššího správního soudu. Hotové výdaje a odměnu za zastupování v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2017

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu